

VERSLAG 73A Fw (geconsolideerd)

van de curator in de faillissementen van
Eco Direct Nederland B.V., Cosas Verdes B.V. en Cosas Verdes Finance B.V.

Nummer: 2

Datum: 6 juli 2010

Gegevens onderneming: Eco Direct Nederland B.V., Cosas Verdes B.V.,
Cosas Verdes Finance B.V.
Faillissementsnummer: F 10/207 – F 10/208 – F10/209
Datum uitspraak: 8 april 2010
Rechter-commissaris: mr. D.M.I. de Waele
Bewindvoerder: mr. W. Aerts
Verslagperiode: 1 april tot en met 5 juli 2010

---

1. Inleiding

Onderhavig verslag is een vervolg op de eerste verslagen d.d. 1 april 2010 in de respectieve surseances van betaling van de thans failliete vennootschappen en is tevens een geconsolideerd verslag. De (financiële) afwikkeling van de drie faillissementen zal evenwel separaat geschieden.

2. 1996 – 2000

Cosas Verdes (Groep) B.V. ("CV") is opgericht op 5 december 1996. Oprichter van CV is mevvr. H. Ipema-Oostijen, die enig aandeelhouder bleef tot 28 september 2004. Op die datum werden de aandelen overgedragen aan de Stichting Administratiekantoor Cosas Verdes ("Sacove"). Ipema-Oostijen is enig secretaris/penningmeester van Sacove en haar echtgenoot, de heer L.N. Ipema, is voorzitter.

Eco Direct Nederland B.V. ("EDN") is opgericht op 30 december 1996 door:

1. Cosas Verdes B.V. (H. Ipema-Oostijen) uit Hoogeveen
2. J.J.H. Berghmans Beheer B.V. uit Winterswijk
3. M.G. Herman Beheer B.V. uit Winterswijk
4. Frenken Beheer B.V. uit Winterswijk
5. L.G. Kuyper Beheer B.V. uit Winterswijk
6. P.B.L. Kuyper Beheer B.V. (P.B.L. Kuyper Sr. (geboren 1950)) uit Winterswijk
7. P.K. Holding B.V. (P.B.L. Kuyper Jr. (geboren 1977)) uit Winterswijk.

P.B.L. Kuyper Beheer B.V. (sub 6) is oprichter van Eco Brasil B.V. (opgericht 09 oktober 1997). P.K. Holding B.V. (sub 7) is oprichter van United Green N.V. en GTP Nederland B.V. (opgericht in 2001). Op 13 februari 2009 is P.B.L. Kuyper (in hoger beroep) veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf wegens oplichting, opzettelijk

bedrijfsmatig gelden van het publiek aantrekken en ten onrechte het woord "bank" bezigen in de handelsnaam (beide overtredingen van de Wet Toezicht Kredietwezen 1992, "Wtk"). Alle genoemde vennootschappen zijn inmiddels gefailleerd. Hun doel was te beleggen in teakhoutplantages in Zuid-Amerika.

Bij onderhandse akte van 9 september 1999 heeft CV zich verbonden de overige 70% aandelen in EDN van de overige zes aandeelhouders over te nemen, alsmede 10% van de aandelen in Eco Directa SA tegen een koopsom van respectievelijk NLG 2,4 miljoen en NLG 1 miljoen. Ten tijde van voornoemde overeenkomst hadden de verkopers-overige aandeelhouders rekening-courantschulden aan EDN ten belope van in totaal NLG 3,4 miljoen. De koopsom van de resterende 70% van de aandelen in EDN werd 'verrekend' doordat CV voor zijn eigen rekening en risico aannam (schuldoverneming) het totaalbedrag van de schulden van de respectievelijke aandeelhouders aan EDN respectievelijk Eco Directa SA. Deze transactie werd bij notariële akte van 5 oktober 1999 geëffectueerd, waardoor CV enig aandeelhouder werd van EDN en CV werd belast met een schuld van NLG 2,4 miljoen, veroorzaakt door onttrekkingen van derden!

3. Bestuursopvolging

Onderstaand volgt een beschrijving van de bestuurswisselingen die in de betreffende failliete vennootschappen hebben plaatsgevonden alsmede de hiermee gepaard gaande relevante feiten.

CV

Enig aandeelhouder van EDN is CV. De aandelen van CV worden gehouden door Sacove, waarvan de heer L.N. Ipema en zijn echtgenote de bestuurders zijn.

Blijkens informatie, afkomstig van het Ministerie van Justitie, is de heer Ipema eerder betrokken geweest bij faillissementen van rechtspersonen. Van de besloten vennootschap Helios Publicity Holding B.V. gevestigd te Hoogeveen (faillissement d.d. 12 september 1995) was de heer Ipema oprichter, bestuurder en enig aandeelhouder. Van de besloten vennootschap Wilria B.V., gevestigd te Nederasselt (faillissement d.d. 13 september 1995) was de heer Ipema bestuurder en enig aandeelhouder. De besloten vennootschap Eurad Publicitair Adviesbureau B.V., gevestigd te Lelystad, failliede op 13 maart 1996. Van deze vennootschap was de heer Ipema bestuurder in de periode 16 maart 1993 tot 19 mei 1994.

De heer Ipema en zijn echtgenote zijn vanaf de oprichting in 1996 tot 1 mei 2006 bestuurder geweest van CV. De heer Ipema heeft geen financiële of economische opleiding genoten. Onder druk van De Nederlandsche Bank ("DNB") moest de heer Ipema in 2006 terugtreden als bestuurder. Dit is de periode waarin EDN een vergunningaanvraag bij de AFM indiende en DNB maatregelen aankondigde, omdat EDN in strijd met Wtk het bedrijf van kredietinstelling uitoefende (zie ook "Toezicht/vergunningen/informatieverplichtingen").

Per 1 mei 2006 is vervolgens de heer M. van Drunen, die vanaf 2003 werkzaam was op de marketingafdeling van EDN en per 1 oktober 2005 al 'vice-president' was, enig statutair bestuurder van CV geworden, waarbij zijn salaris aanzienlijk werd verhoogd tot ruim € 17.000,00 (zie ook "Nadere oorzaken van het faillissement"). De curator onderzoekt de rechtmatigheid van (de hoogte van) deze betalingen. Van Drunen had een achtergrond in de marketing, laatstelijk voor indiensttreding bij CV, bij het verkoopteam van het teakhoutbeleggingsfonds Terra Vitalis. Ook de heer Van Drunen heeft geen financiële of economische opleiding genoten uitgezonderd een trainingsklas bij een effectenbedrijf.

Na een conflict over het gevoerde beleid heeft de heer Van Drunen per juni 2007 de facto zijn functie als bestuurder van EDN neergelegd. Per 12 juli 2007 is hij de iure teruggetreden als statutair bestuurder. Bij zijn vertrek heeft de heer Van Drunen een ruime vertrekvergoeding ontvangen onder de noemer van een consultancyfee waar geen feitelijke werkzaamheden tegenover stonden (zie verder onder "Nadere oorzaken van het faillissement").

Vervolgens is de heer Ipema in de periode 12 juli 2007 tot en met 1 oktober 2007 als statutair directeur benoemd in de interim-periode tot een opvolger voor Van Drunen aantrad. Deze werd gevonden in de persoon van de heer B.J.H. Huiskamp die in juli 2007 in dienst trad bij EDN en vanaf 1 oktober 2007 enig statutair bestuurder werd van zowel CV als EDN. Directe aanleiding van indiensttreding van de heer Huiskamp bij EDN was het oordeel van AFM dat de bestuurder van EDN op dat moment, de heer F.J.M. Bon, niet over de vereiste deskundigheid beschikte in de zin van de Wet op het Financieel Toezicht ("Wft"). De heer Huiskamp is registeraccountant en is onder meer circa 20 jaar bij Rabobank Nederland werkzaam geweest. DNB en AFM waren kennelijk van mening dat de heer Huiskamp de benodigde deskundigheid wel bezat. Ook Huiskamp genoot een zeer fors salaris van ca. € 17.000,00 per maand. Hij heeft dit op een zeker moment vrijwillig verlaagd met € 3.000,00.

EDN

Vanaf de oprichting van EDN in 1996 tot 30 december 1996 zijn bestuurders geweest: M.G. Herman Beheer B.V., L.G. Kuyper Beheer B.V., F.W.L. Kuyper Beheer B.V., Green Business B.V. i.o., Frenken Beheer B.V. en Beca Holding B.V., alle onbepaald bevoegd. In de periode 30 december 1996 tot 30 oktober 1997 waren P.B.L. Kuyper B.V., CV en Frenken Beheer B.V. zelfstandig tot vertegenwoordiging bevoegde bestuurders. In de periode 30 oktober 1997 tot 22 juli 1999 waren de heren P.B.L. Kuyper en L.N. Ipema zelfstandig bevoegde statutaire bestuurders. Van 22 juli 1999 tot 15 maart 2001 was de heer Ipema zelfstandig bevoegd bestuurder van EDN. Van 15 maart 2001 tot 30 september 2004 was CV en daarmee indirect de heer Ipema bestuurder van EDN.

Op 1 oktober 2004 trad de heer Bon aan in de functie van statutair bestuurder van EDN. Voorheen was Bon werkzaam in de gezondheidszorg en aansluitend bij Ohra in een marketingfunctie. Per 1 juli 2002 trad hij in dienst van EDN. Ook Bon heeft geen

financieel-economische opleiding genoten. Uit correspondentie die aan de curator ter beschikking staat en uit verklaringen van het management is gebleken dat Ipema weliswaar formeel als bestuurder was afgetreden, materieel maakte hij zowel in Nederland als in Costa Rica de dienst uit. De AFM heeft in het kader van haar toezichthoudende functie (zie hierna "Toezicht/ vergunningen") in 2007 geoordeeld dat Bon onvoldoende deskundigheid bezat in de zin van de Wft. Als gevolg van dit oordeel is de heer Bon door EDN op een zijspoor gezet en is de heer Huiskamp tot statutair bestuurder benoemd. Na zijn terugtreden als statutair bestuurder heeft de heer Bon een andere functie aanvaard binnen EDN. Vervolgens is zijn dienstverband beëindigd via een gerechtelijke procedure waarbij EDN werd veroordeeld tot betaling van een beëindigingsvergoeding. De heer Huiskamp is vanaf 1 oktober 2007 enig statutair bestuurder.

CVF

De bedrijfsomschrijving van Cosas Verdes Finance B.V. ("CVF") luidt: het aantrekken van gelden door middel van uitgifte van effecten, waaronder de uitgifte van obligaties, en het doorlenen van deze gelden aan groepsmaatschappijen. Vanaf de oprichting op 6 november 2006 is CV bestuurder geweest.

4. Toezicht / vergunningen / informatieverplichtingen

Inleiding

De hierna beschreven gang van zaken heeft voornamelijk betrekking op EDN. Het overzicht over deze kwestie wordt in hoge mate bemoeilijkt door het feit dat EDN voortdurend andere producten heeft aangeboden waar in termen van toezicht een ander regime op van toepassing is.

Onderstaand zullen eerst in hoofdlijnen vier categorieën producten en het toepasselijke toezichtsregime worden besproken. Vervolgens komen de bemoeienissen van de toezichthouders in het kader van de toezichtswetgeving en vergunningverlening aan de orde en de feitelijke gang van zaken hieromtrent. Het is voor de curator niet inzichtelijk of en zo ja hoe DNB en AFM gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheden tot onderlinge informatie-uitwisseling, samenwerking en coördinatie op grond van het tussen deze instanties gesloten convenant.

Volgens opgave van AFM is er veelvuldig contact en afstemming over de belangrijkste zaken met DNB geweest en vice versa. Zo heeft DNB haar zienswijze uitgebracht bij besluit van AFM tot aanstelling van de Wft curator in januari 2009.

Categorieën producten

In hoofdlijnen zijn er vier producten te onderscheiden.

1. Qua volume betreft het grootste gedeelte *beleggingsobjecten* (hierna: BO), te weten opbrengstrecht op hout, afkomstig van een vastgesteld perceel (afgerond € 28,5 miljoen aan inleggelden). BO valt onder het toezicht van AFM.

2. Vervolgens zijn er opbrengstrechten op hout, afkomstig van een vastgesteld perceel uitgegeven, met de mogelijkheid om na vijf jaar een garantie in te roepen. Indien hiervan geen gebruik wordt gemaakt, loopt de overeenkomst door tot het einde van de looptijd als BO zonder garantie. Is de looptijd korter dan vijf jaar dan valt het toezicht onder DNB, na vijf jaar ziet AFM toe. Deze rechten zullen worden aangeduid als *garantie-BO-producten*. Het volume van *garantie-BO-producten* bedraagt ongeveer € 10 miljoen.
3. De derde categorie betreft zogeheten *garantieproducten* waarmee een volume van circa € 12 miljoen was gemoeid. Garantieproducten stellen de beleggers een vastgestelde minimale opbrengst na de looptijd van het contract in het vooruitzicht. Het toezicht berust bij DNB. Deze producten werden zonder de vereiste Wtk-vergunning aangeboden en werden onder druk van DNB afgewikkeld naar -voornamelijk- BO in de jaren 2006/2007.
4. Tenslotte zijn *obligatieleningen* uitgegeven. Het toezicht hierop berust bij AFM, maar men kan gebruikmaken van een vrijstelling bij bedragen van kleiner dan € 2,5 miljoen per serie en/of groter dan € 50.000 per obligatie. Deze leningen werden uitgegeven door CVF, maar daarna overgedragen aan EDN en CV. Er zijn diverse series uitgegeven, waar in totaal afgerond € 15 miljoen mee is gemoeid. De uitgifte van de series is door EDN steeds zo vormgegeven dat gebruik werd gemaakt van één van de vrijstellingen met uitzondering van een tweetal series waarin exact € 2,5 miljoen werd uitgegeven waarvoor de vereiste vergunning ontbrak.

AFM

Al voor de introductie van het AFM toezicht op BO per 1 januari 2006 was de heer Ipema als statutair bestuurder formeel opgestapt (zie hiervoor "bestuursopvolging"). Met ingang van 1 januari 2006 werd het toezicht op BO geïntroduceerd. Onder het overgangsregime van de Wet Financiële Dienstverlening (WFD, welke wet een jaar later opging in de Wft), diende EDN een vergunningaanvraag in.

In het voorjaar van 2007 heeft AFM bij EDN onderzoek verricht in het kader van de vergunningaanvraag. Op 25 oktober 2007 liet AFM uitgebreid gemotiveerd aan EDN weten voornemens te zijn de vergunningaanvraag af te wijzen. EDN voldeed niet aan een aantal voorwaarden zoals voldoende deskundigheid, het voeren van een adequaat beleid dat een integrale uitoefening van het bedrijf waarborgt en er waren twijfels over de inrichting van de bedrijfsvoering. Uiteindelijk is de gevraagde vergunning (voor het aanbieden van en bemiddelen in BO) toch verleend. AFM hield daarbij onder meer rekening met de grote belangen van de beleggers en de omstandigheid dat de bestuurder, de heer Bon, per ultimo 2007 werd ontslagen, terwijl met ingang van 1 oktober 2007 de heer Huiskamp als nieuwe bestuurder van EDN en CV werd aangesteld. Daarnaast hield AFM rekening met de toezegging van EDN dat zij 100%-aandeelhouder van de werkmaatschappijen zou worden.

De jure werd de vergunning verleend en werden er verdere afspraken gemaakt tussen AFM en EDN. De curator is van mening dat de facto de vergunning voorwaardelijk werd

verleend. Bij brief van 20 december 2007 werden de afspraken schriftelijk vastgesteld door AFM: Op de eerste plaats diende EDN ervoor te zorgen, dat de directie van EDN verklaart dat haar geen verplichtingen bekend zijn die niet uit eerdere cijfers blijken en die - met inachtneming van een marge van 10% van het eigen vermogen van CV respectievelijk EDN - een negatieve invloed hebben op de respectievelijke vermogens. Op de tweede plaats dienden alle eigendomsrechten van de beleggers te worden ondergebracht in een nog op te richten trustbedrijf welke operatie op 1 maart 2008 zou moeten zijn afgerond en beleggers dienden hierover voor dat tijdstip schriftelijk te zijn geïnformeerd. Op de derde plaats diende EDN gedurende het eerste halfjaar van 2008 iedere maand een verkorte balans en verlies- en winstrekening beschikbaar te stellen, alsmede een rapportage over de liquiditeitspositie. Op de vierde plaats diende EDN haar beleggers beter te informeren over hun rechten en moest worden zorggedragen dat de uitgegeven prospectussen zouden worden aangepast met inachtneming van hierin gesignaleerde tekortkomingen.

Bij brief van 21 december 2007 heeft de heer Huiskamp namens EDN en CV de door AFM vastgestelde afspraken geaccordeerd en geretourneerd met een begeleidende brief. Hierin gaf hij onder meer aan dat hij niet aan de eerste afspraak voornoemd, kon voldoen.

Dit heeft evenwel niet geleid tot de (onmiddellijke) intrekking van de vergunning.

Vervolgens is het gehele jaar 2008 door zeer intensief contact geweest tussen AFM en EDN onder meer over de bij het verlenen van de vergunning gemaakte afspraken, maar ook over de verontrustende bedrijfseconomische situatie, over de verplichting om de beleggers te informeren over wezenlijke wijzigingen in de nieuwe contracten die EDN aan haar beleggers had voorgesteld, over het nog steeds ontbreken van een gecontroleerde jaarrekening 2006/2007 en het ontbreken van een taxatierapport met betrekking tot de waarde van de plantages. Ook werd vastgesteld door de AFM, dat de geprognosticeerde rendementen aanzienlijk afweken van de verwachte rendementen en dat EDN gehouden was de beleggers hieromtrent te informeren.

Bij brief d.d. 27 januari 2009 heeft AFM bij EDN op grond van artikel 1:76, leden 1 en 2, onderdeel a en onderdeel c van de Wft een zogeheten stille curator (Wft-curator) aangesteld in de persoon van mr. J.K. Brandse, advocaat te Amsterdam.

De belangrijkste redenen voor het aanstellen van de curator waren:

- het ontbreken van een door een accountant gecontroleerde jaarrekening 2006/2007;
- het ontbreken van een door een onafhankelijke deskundige opgestelde waardering van de BO;
- het veel te traag en slechts onder grote druk van AFM verstrekken van informatie aan de participanten, waaronder informatie over beoogde wijziging van de contracten alsmede het ontbreken van doorlopende informatie aan de beleggers;
- de zorgelijke liquiditeitspositie van EDN.

Het ontbreken van een gecontroleerde jaarrekening levert een overtreding op van de Wft en het Besluit Gedragstoezicht Financiële Ondernemingen. Ook de gebreken in de informatievoorziening in de richting van de beleggers levert meerdere overtredingen van de Wft op.

In verband met de surseance van betaling van EDN is de benoeming van de Wft-curator per 11 maart 2010 ingetrokken.

De AFM heeft met terugwerkende kracht tot 8 april 2010 de vergunning van EDN ingetrokken.

De tekst van onderhavige paragraaf is afgestemd met AFM en haar opmerkingen zijn hierin verwerkt.

In aanvulling daarop, komt het de curator voor dat (hoewel dit weliswaar juridisch niet mogelijk is) AFM de vergunning feitelijk *voorwaardelijk* verleende, namelijk onder de voorwaarde dat EDN de afspraken uit de brief van 20 december 2007 voornoemd tijdig en volledig na zou komen. Vaststaat dat EDN niet voldaan heeft aan deze afspraken waaronder de oprichting van een trust waarin de eigendomsrechten van beleggers zouden worden zeker gesteld.

DNB

Bij DNB is omstreeks 2005 het vermoeden ontstaan dat EDN in strijd met de toepasselijke wettelijke bepalingen zonder vergunning het bedrijf van kredietinstelling uitoefende door bedrijfsmatig van het publiek opvorderbare gelden aan te trekken ter beschikking te krijgen of ter beschikking te hebben, dan wel ter zake hiervan te bemiddelen (art. 82 lid 1 en/of art. 6 lid 1 Wtk). Van voornoemd verbod zijn uitgezonderd geregistreerde kredietinstellingen. De Wtk is met ingang van 1 januari 2007 ingetrokken en op dat moment is de Wft in werking getreden. Voornoemd verbod is enigszins gewijzigd opgenomen in art. 2:11 Wft. Dit heeft voor de kwalificering van de gedragingen van EDN echter geen consequenties, nu de wetgever geen wijziging op dit punt heeft beoogd, met uitzondering van beleggingen die niet langer worden aangemerkt als kredietuitzettingen.

In 2005 en 2006 heeft DNB diverse bedrijfsbezoeken gebracht aan EDN en heeft zij vele vragen gesteld aan EDN. DNB heeft uit de verkregen informatie geconcludeerd dat EDN art. 6 lid 1 en/of art. 82 lid 1 Wtk overtreedt althans heeft overtreden, hetgeen zij bij brief van 21 juni 2006 heeft medegedeeld. EDN is naar aanleiding van deze brief in de gelegenheid gesteld om een Plan van Aanpak op te stellen met het oog op het beëindigen van de overtreding. Het door EDN opgestelde Plan van Aanpak voldeed niet aan de voorwaarden die DNB hieraan stelde. Om die reden heeft DNB bij verzoekschrift van 11 augustus 2006 aan de rechtbank te Arnhem een verzoek ingediend tot toepassing van de noodregeling als bedoeld in art. 71 Wtk met aanstelling van een bewindvoerder. DNB achtte de noodregeling in dat geval de enige reële optie om de belangen van de

crediteuren zo zorgvuldig mogelijk te beschermen, nu zij concludeerde dat de solvabiliteit en liquiditeit van EDN zodanig was dat te voorzien is dat zij haar verplichtingen van door haar verkregen gelden niet of slechts ten dele kan nakomen.

De belangrijkste redenen voor het indienen van het verzoekschrift tot toepassing van de noodregeling waren:

- Naar het oordeel van DNB is EDN niet in staat om aan haar terugbetalingsverplichtingen op korte en langere termijn te voldoen, hoe de terugbetalingsverplichting ook vorm is gegeven.
- Uit solvabiliteitsberekeningen blijkt dat EDN een tekort heeft van meer dan € 6 miljoen.
- Het eigen vermogen van EDN bedraagt per 30 september 2005 circa € 4,3 miljoen negatief, daar waar het besluit vaststelling minimum eigen vermogen vereist dat een kredietinstelling bij het aanvragen van een vergunning minimaal dient te beschikken over een eigen vermogen van € 5 miljoen.
- Het totale bedrag aan in strijd met de Wtk 1992 ter beschikking verkregen gelden door EDN door middel van 1.561 overeenkomsten, bedraagt ultimo maart 2006 € 12.042.503,00 (waaronder een obligatie uit 2006).
- De ter beschikking verkregen gelden zijn voor minimaal een bedrag van € 23.095.952,00 op 30 september 2005 aan kredietuitzettingen besteed. Dit neemt af tot € 21.384.242,00 op 30 maart 2006.

Ter zitting van de rechtbank op 15 augustus 2006 is het verzoekschrift van DNB behandeld. DNB heeft de aanvraag voor de noodregeling uiteindelijk niet doorgezet omdat aan haar nieuwe (financiële) informatie bekend werd, namelijk de toezegging van EDN dat de plantagevennootschappen in Costa Rica directe deelnemingen zouden worden van EDN. EDN heeft naar het oordeel van DNB o.a. hiermee aangegeven dat zij in staat zou zijn om de overtreding op eigen initiatief te kunnen beëindigen. De rechtbank heeft partijen vervolgens in de gelegenheid gesteld om tot een oplossing te komen. EDN en DNB hebben intensief overleg gevoerd aan de hand van een Plan van Aanpak dat na opmerkingen van DNB telkens aangepast werd door EDN. Op basis van het definitieve Plan van Aanpak heeft EDN met behulp van een door haar ingeschakelde accountant de overtreding afgebouwd door omzetting van de zonder vergunning aangeboden garantieproducten en obligaties of terugbetaling hiervan en heeft zij DNB hiervan op de hoogte gehouden. Bij brief van 20 november 2006 heeft DNB aan EDN bevestigd akkoord te gaan met de in het Plan van Aanpak voorgestelde beëindiging van de overtreding. Voornoemd plan voorzag in verschillende scenario's met verschillende doorlooptijden die tot ongedaanmaking van de overtreding zouden leiden.

Eind april 2007 is DNB gebleken dat het scenario met de langste doorlooptijd voor afbouw van het Plan van Aanpak niet door EDN was gerealiseerd. Bij brief van 18 mei 2007 heeft DNB aan EDN het voornemen bekend gemaakt om een curator te benoemen omdat, kort gezegd, EDN de door haar gedane toezegging om de overtreding op een bepaalde datum te beëindigen, niet had gerealiseerd. EDN heeft tijdens de

zienswijzezitting van 12 juni 2007 naar oordeel van DNB voldoende aannemelijk gemaakt dat er nog slechts een klein deel van de overtreding ongedaan gemaakt zou moeten worden en dat dit uiterlijk 4 juli 2007 geheel zou zijn geëffectueerd.

Bij brief van 4 juli 2006 voert EDN verweer tegen de aankondiging van DNB tot handhavend optreden en verzoekt daar waar nodig ontheffing verzocht. Bij brief van 5 oktober 2006 bericht DNB dat het verzoek tot ontheffing wordt aangehouden.

Op 18 mei 2007 geeft DNB EDN kennis van haar voornemen tot benoeming van een stille curator, nu EDN er niet in geslaagd is haar Plan van Aanpak geheel te realiseren en nog steeds in overtreding is van art. 2:11 Wft (kredietinstelling zonder vergunning). DNB achtte onverwijld ingrijpen noodzakelijk gelet op de belangen van consumenten. Bij brief van 30 mei 2007 voert EDN verweer tegen het voornemen van DNB. Zij stelt hiertoe dat aanstelling van een curator niet in het belang is van de participanten; dit leidt tot een vertrouwenskwesitie en is disproportioneel, is niet in het belang van EDN (vertraging besluitvorming, ineffectief, tijd moet worden besteed aan uitvoering plan van aanpak) en tot op heden zou nimmer sprake geweest zijn van een (voorgenomen besluit tot) aanwijzing, aangifte of vastgestelde overtreding door EDN van Wft of Wtk, aldus EDN.

Op 11 juni 2007 vond een bespreking plaats tussen DNB en EDN waarin afspraken werden gemaakt. Deze afspraken werden vastgelegd in een brief van DNB aan EDN van 15 juni 2007 en luiden als volgt:

- DNB houdt de benoeming van de curator aan tot 5 juli 2007;
- EDN beëindigt de overtreding door correctie van de nog resterende contracten in de periode tot 5 juli 2007 en rapporteert DNB direct daarna;
- Uiterlijk 19 juli 2007 ontvangt DNB van EDN's accountant de eindrapportage;
- EDN geeft van onbereikbare klanten een overzicht en licht de inspanningen ten aanzien van deze klanten toe;
- Voor de restgroep zal EDN aan de Stichting Participanten EDN een bedrag ter beschikking stellen benodigd om de klanten die zich alsnog melden terug te betalen;
- DNB zal niet handhavend optreden met betrekking tot de door Stichting in de in voorgaand punt voor EDN aangehouden gelden, voorzover deze gelden kwalificeren als opvorderbare gelden;
- EDN zal aan DNB nog melden hoe de afspraken met de Stichting worden vormgegeven.

Op 5 juli 2007 bericht EDN aan DNB naar aanleiding van de gemaakte afspraken bij de bespreking van 12 juni 2007, waarbij zij stelt dat alle overeenkomsten uit het Plan van Aanpak zijn afgehandeld en uit de boeken zijn bij EDN; alle overtredingen zijn beëindigd.

EDN heeft op 20 augustus 2007 een afschrift van de rapportage met bevindingen van haar accountant BDO inzake de eindrapportage toegezonden. DNB heeft de rapportage vervolgens beoordeeld. Bij brief van 8 oktober 2007 bevestigt DNB een beëindiging van de overtreding van art. 6 en 82 Wtk per juli 2007. Bij brief van 7 maart 2008 meldt DNB

aan EDN dat, gezien de inhoud van haar brief van 8 oktober 2007 voornoemd, zij ervan uitgaat dat EDN haar verzoek tot ontheffing niet wil handhaven. Op 11 maart 2008 antwoordt EDN hierop bevestigend.

De tekst van onderhavige paragraaf is afgestemd met DNB en haar opmerkingen zijn hierin verwerkt.

Informatie / voorlichting beleggers en toezichthouders

In november 2005 heeft de bosbouwkundige van de onderneming een memorandum opgesteld dat hij heeft gezonden naar de bestuurders van EDN en CV op dat moment. De conclusie van het memorandum liegt er niet om: zakelijk weergegeven komt het erop neer dat uit berekeningen blijkt dat de eindoogst meer dan de helft lager zou uitvallen dan geprognosticeerd. Hij geeft hierbij aan dat het "*een tijdbom onder de onderneming*" betreft en dat dit "*op geen enkele wijze tot op heden tot uiting [komt] in beschrijving van bezit of risico*". De betreffende bestuurders hebben in hun gesprekken met de curator wel aangegeven, in verschillende gradaties, dat zij van de door de bosbouwkundige gesignaleerde problematiek op de hoogte waren, maar de curator heeft zijn bedenkingen over de vraag of deze harde conclusie wel in voldoende mate is gecommuniceerd aan de beleggers. Ook de daar weer opvolgende bestuurder lijkt een rooskleuriger beeld te hebben geschetst dan de werkelijkheid was.

Naast voornoemde rapportage van de bosbouwkundige is door één van de beleggers - tevens bosbouwkundige- in 2007 een reisverslag gemaakt van zijn reis naar de plantages in Costa Rica, waarin -zakelijk weergegeven- ook werd geconcludeerd dat sprake is van slecht groeiende houtopstanden mede door verkeerde keuzes in houtsoort niet passend bij de toestand van de gronden. Deze conclusie sluit naadloos aan bij het eerstgenoemde memorandum van de bosbouwkundige van de onderneming.

Na het faillissement heeft de curator geconstateerd dat er sprake is van evident achterstallig onderhoud, slecht groeiende houtopstanden, mede door verkeerde keuzes in houtsoort niet passend bij de toestand van de gronden (zie ook "Bevindingen in Costa Rica"). Voorzover de curator dit heeft kunnen constateren, is hem niet gebleken dat de directie de beleggers in voldoende mate over voornoemde conclusie heeft voorgelicht, terwijl zij hier wel van op de hoogte was, althans zeker had moeten zijn. Het onderzoek van de curator zal zich ook toespitsen op de informatieplicht van de bestuurders naar de beleggers. Vaststaat wel dat de AFM een aantal malen heeft geconstateerd dat EDN informatieverplichtingen op grond van de financiële toezichtswetgeving heeft overtreden.

5. Kwaliteit administratie en boekhouding

Op grond van een aantal argumenten beraadt de curator zich om de administratie van de failliete vennootschappen te verwerpen.

Beleggersadministratie

In het eerste faillissementsverslag van 1 april 2010 is in de paragrafen 4 en 5 al melding gemaakt van de contractuele chaos. De beleggersadministraties van EDN en CVF

schieten tekort. Op de datum van het faillissement kon geen complete, definitieve lijst aan de curator ter beschikking worden gesteld waarop alle beleggers stonden vermeld. Het enige dat aan de curator kon worden overhandigd, was een "conceptlijst" waarop nog tientallen adressen ontbraken dan wel inmiddels waren achterhaald en waarop bovendien geen enkele rekeningnummer stond vermeld. Bij sommige beleggers stond ook geen bedrag vermeld. Uit de aangetroffen administratie is bovendien niet af te leiden welk (thans geldend) contract er met welke individuele belegger is afgesloten. Dit maakt het voeren van de crediteurenadministratie in de faillissementen zeer bewerkelijk en tijdrovend.

Ten overvloede merkt de curator op dat CV de terugbetaling van de obligatiegelden heeft gegarandeerd, zodat de beleggersadministratie van CVF tevens onderdeel uitmaakt van de crediteurenadministratie van CV.

Over de afgesloten contracten door EDN is op 21 augustus 2007 een rapport opgesteld Soliditree Advisory Services. In totaal zouden er meer dan 2.874 contracten lopen, maar uit onderzoek van de curator blijkt dat er 3.410 contracten lopen. Er zouden 38 verschillende soorten contracten in omloop zijn en 13 verschillende soorten algemene voorwaarden. Het rapport laat zich negatief uit ten aanzien van zowel de juridische opzet en de inhoud van de contracten als de wijze waarop deze administratie is gevoerd en bijgehouden. De curator heeft niet aan de beleggersadministratie kunnen terugzien dat in de twee jaren daarna, geprobeerd is uniformiteit in deze administratie aan te brengen.

Handelscrediteurenadministratie

In de crediteurenadministraties van alle vennootschappen (producties 14 resp. 15 surseanceverzoek) ontbrak een aantal schuldenposities van handelscrediteuren, waardoor het totaalbedrag naar verwachting substantieel hoger zal uitvallen dan van tevoren was opgegeven. Op de datum van het uitspreken van de surseance, had noch CV noch EDN de meest elementaire, basale kennis van de benodigde maandelijkse inkomsten (namelijk circa € 70.000) om de maandelijkse vaste kosten te kunnen dekken.

Bancaire administratie

Ook bij de bancaire administratie van de CV-groep, plaatst de curator vraagtekens. Uit de administratie van de afgelopen vier jaren, heeft de curator aanwijzingen gevonden van in totaal 21 bankrekeningnummers die bestaan of op enig moment hebben bestaan bij zes verschillende banken. Op het hoogtepunt, hield de groep circa 12 verschillende rekeningnummers tegelijkertijd aan, waaronder ook een rekeningnummer in België (Triodos) en in Duitsland (Finanzbank).

Gedurende korte tijd hield CV een rekening aan bij Rabobank waarvoor Ipema enig tekeningsbevoegde was. Zijn opvolgers hebben aangegeven geen toegang of inzicht te hebben gehad hierin, ondanks dat er in een periode van anderhalf jaar substantiële bedragen (in totaal gaat het om enkele honderdduizenden euro's) via die rekening zijn

verlopen, waarover Ipema de volledige controle had en welke betalingen voornamelijk aan Ipema privé ten goede zijn gekomen. Volgens de groepscontroller zijn alle overboekingen geregistreerd en verantwoord in de boekhouding, maar de curator treft deze opnames niet aan in de rekening-courantverhouding tussen Ipema en CV. Nadat dit rekeningnummer bij Rabobank op last van de toenmalige bestuurder van CV in 2006 is beëindigd, is door deze bestuurder noch zijn opvolgers aan de bank alsnog inzicht gevraagd in het verloop van de rekening, om daarop waar nodig actie te ondernemen.

Fiscale administratie

Er zijn ook (substantiële) discrepanties te zien in de fiscale posities zoals vermeld in de respectieve surseanceverzoeken en zoals die in werkelijkheid bestaan op grond van opgelegde aanslagen. Ter illustratie: voor CV vermeldt het verzoekschrift aan OB/LB € 576.132 terwijl is ingediend € 632.265; voor EDN geeft het verzoekschrift aan OB/LB € 670.000 terwijl is ingediend € 1.358.060.

Fiscale documentatie

EDN heeft geen documentatie voorhanden waaruit blijkt dat gehanteerde prijzen tussen EDN en de met haar gelieerde partijen zakelijk zijn en voldoet hiermee niet aan de wettelijke verplichting hiertoe op grond van art. 8b van de Wet op de Vennootschapsbelasting. Bovendien ontbreekt een functionele analyse waaruit zou moeten blijken welke functies diverse concernonderdelen vervullen en welke risico's zij daarbij lopen. EDN heeft enkele jaren niet voldaan aan haar aangifteplicht Vpb. Bovendien zijn er over een aantal jaren geen jaarstukken van de Costa Ricaanse vennootschappen voorhanden. De Belastingdienst heeft aan de curator aangegeven de administratie van de failliete vennootschappen te zullen verwerpen (zie ook "fiscale positie").

Ontbreken opgestelde, vastgestelde en goedgekeurde jaarrekeningen

Hiervoor wordt verwezen naar hetgeen reeds is opgemerkt in paragraaf 7 ("ontbreken goedgekeurde jaarrekeningen") uit het eerste faillissementsverslag van 1 april 2010. Er konden jarenlang geen goedgekeurde jaarrekeningen worden geproduceerd waardoor EDN in strijd handelt met haar wettelijke verplichtingen en in strijd met de informatieverplichting aan de beleggers als neergelegd in artikel 4:20 Wft in samenhang met artikel 67 Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo).

6. Nadere analyse oorzaken faillissement

Op basis van verricht onderzoek na het tijdstip van publicatie van het eerste openbare verslag is gebleken, dat thans in het eerste verslag genoemde vermoedelijke oorzaken van het faillissement nog nader kunnen worden gedocumenteerd, terwijl nog niet, althans niet expliciet genoemde oorzaken alsnog vermelding verdienen.

Er wordt vooropgesteld, dat het niet mogelijk is om alle oorzaken cijfermatig te onderbouwen. De slechte kwaliteit van de administratie van de gefailleerde

vennootschappen laat dat niet toe. Wel kan schattenderwijs als een van de oorzaken van het faillissement worden aangegeven, dat slechts een gedeelte van de aangetrokken gelden daadwerkelijk in Costa Rica zijn geïnvesteerd, en dat een aanzienlijk percentage van de ingelegde gelden in Nederland zijn gespendeerd aan kosten die op het eerste gezicht erg hoog lijken te zijn. Zo volgt uit een onderzoek door de Belastingdienst dat recentelijk werd afgesloten, dat er in de periode van 1996 tot 2007 in totaal (exclusief de zogenoemde Ecogarantieplannen en Melina-producten) voor ruim € 44 miljoen aan gelden werden aangetrokken, en dat van dit bedrag ruim € 26 miljoen in Nederland werd gespendeerd. Als voorbeelden van extreem en wellicht zelfs onzakelijk hoge kosten moet de zogeheten provisieregeling worden vermeld. Werknemers, die zich bezighielden met het aantrekken van gelden van (Nederlandse) beleggers konden aanspraak maken op een resultaatsafhankelijke provisie, welke kon oplopen tot € 26.000 per maand. Dergelijke bedragen zijn ook daadwerkelijk uitbetaald. Wat voorts opvalt is, dat de beloning, die de DGA aan zichzelf toekende en die nadien aan zijn opvolgers werden toegekend de zogeheten Balkenende-norm royaal overschreden. In 2006 trad de DGA, de heer L.N. Ipema onder druk van DNB af als bestuurder van CV. Op hetzelfde moment werd aan hem een "adviseursvergoeding" van € 25.000 per maand toegekend waarover de opvolgende DGA's hebben verklaard dat hier geen reële werkzaamheden tegenover stonden. De opvolgers van Ipema als bestuurder van de Nederlandse vennootschappen hebben op hun beurt ook forse salarissen toegekend kregen, tot zelfs tweemaal de Balkenende-norm. De adviseursvergoedingen van Ipema en de aanzienlijke salarisverhogingen van zijn opvolgers DGA Bon (EDN) en Van Drunen (CV) zijn vastgelegd in door hen allen ondertekende besluiten van 11 mei 2006 (**bijlage A en B**). Naar verhouding geldt hetzelfde voor het salaris van de Costa Ricaanse CEO, de heer Mauricio Blanco. Voor Costa Ricaanse verhoudingen is zijn maandsalaris van USD 5.000 aan de (zeer) forse kant. Voorts kende de heer Ipema zichzelf forse dividenden toe en nam tenminste een geldlening van € 300.000 op. Tenslotte is er sprake van een fors aantal betalingen, dat al dan niet via tussenrekeningen, aan de heer Ipema in privé is voldaan. Bij deze onduidelijke overboekingen gaat het om transfers met een saldo van ruim € 1,2 miljoen.

Bij het vertrek van de heer Van Drunen als statutair bestuurder van CV in juni 2007 is hij met de heer Ipema een consultancyvergoeding overeengekomen van circa € 90.000,00, welk bedrag ook daadwerkelijk is uitbetaald. Het was op papier de bedoeling dat Van Drunen voor voornoemd bedrag nog een aantal maanden werkzaamheden zou blijven verrichten, maar geen van partijen had daadwerkelijk die bedoeling en hier is dan ook niets van terecht gekomen; de heer Van Drunen heeft zijn werkzaamheden onmiddellijk gestaakt. De curator onderzoekt de rechtmatigheid van deze betaling die de facto een beëindigingsvergoeding is gebleken.

Tot de tot nu toe niet belichte oorzaken van de faillissementen moet de stichting van de zagerij worden gerekend. De zagerij is ondergebracht in de Costa Ricaanse vennootschap, Asseradero WTI S.A. ("WTI"), een volle dochter van CV. Op zichzelf is het begrijpelijk, dat de reeds voorhanden zagerij werd gesloopt in verband met onvoldoende

stroomvoorziening en een ongunstige ligging. Aan deze twee bezwaren werd met de bouw van de nieuwe zagerij in Santa Rosa tegemoet gekomen. Voor het overige deugt er weinig of niets van de technische opzet en zijn de stichtingskosten veel te hoog geweest. Het voornaamste bezwaar is echter, dat er aan een zagerij van deze omvang bij het opstarten van de activiteiten geen enkele behoefte bestond, omdat de plantagebedrijven nog nauwelijks over geschikt hout voor de eindkap beschikten, terwijl met hout van dunningen slechts een klein percentage van de capaciteit kon worden benut. Weliswaar bestond er een businessplan voor de kap van natuurbos die een positieve exploitatie voorspelde, aangezien als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving een gedeelte van het natuurbos mocht worden gekapt. Aan dit plan is echter geen uitvoering gegeven, volgens verklaringen van het management omdat de heer Ipema principiële bezwaren had tegen de kap van natuurbos en hierover zijn veto had uitgesproken.

Per saldo leverde de zagerij alleen maar verliezen op, niet alleen bij WTI en haar moeder CV, maar ook bij de plantagebedrijven en EDN. De vordering van de plantagebedrijven op de zagerij voor het geleverde hout, voornamelijk afkomstig van dunningen, is namelijk substantieel opgelopen en kan door de zagerij nimmer worden betaald. Per saldo moet de conclusie derhalve luiden, dat de zagerij totaal geen toegevoegde waarde voor de groep als geheel heeft gehad maar om de voornoemde redenen alleen maar heeft bijgedragen aan de slechte financiële gang van zaken die uiteindelijk tot de faillissementen heeft geleid. De zagerij is inmiddels met veel moeite verkocht.

In het eerste verslag is er al op gewezen dat de financiering van de ondernemingen niet aansluit bij de bedrijfsvoering. De exploitatie van houtplantages is een zaak van lange adem, en het is overduidelijk dat met deze wetmatigheid veel te weinig rekening is gehouden. Kort gezegd werd er geen geld opzij gelegd voor voorspelbare nog te maken kosten tot het tijdstip van de eindkap. Door het aantrekken van nieuw geld was het mogelijk om dit feit lange tijd te camoufleren, maar toen de geldstroom opdroogde, moest de aap een keer uit de mouw komen. Wat er vervolgens gebeurde, is dat delen van de bezittingen in Costa Rica te gelde werden gemaakt om daarmee de lopende kosten in Costa Rica en in Nederland te kunnen voldoen. Voorzover thans kan worden nagegaan, werd ongeveer twee jaren geleden al begonnen met de uitverkoop van activa. In juli 2008 werd voor USD 30.000 een stuk onbebouwde grond verkocht. In februari 2009 werd een hotel (Rancho Tulipan) in Costa Rica verkocht. Daarmee werd enerzijds een cash-drain gestopt (het hotel draaide met aanzienlijke verliezen) terwijl de verkoop anderzijds USD 192.000 opleverde. In dezelfde maand februari 2009 werd van één van de beleggers, de heer Colruyt € 500.000 geleend, waarvoor zakelijke zekerheid in de vorm van hypotheek op Costa Ricaans onroerend goed werd verstrekt.

In november 2009 werd de plantage Prima Vera voor een bedrag van USD 706.000 verkocht onder leiding van de heer Ipema. Op dat tijdstip werd al serieus met faillissementsaanvragen van crediteuren rekening gehouden. In totaal zijn dus in relatief korte periode voorafgaand aan het faillissement voor in totaal USD 928.000 en € 500.000 aan bezittingen verkocht respectievelijk bezwaard om de gaten in de lopende exploitatie

te stoppen. Hierbij verdient aantekening, dat deze bedragen kennelijk niet toereikend waren om alle lopende kosten te dekken, en ook, dat de betaling van lopende kosten in Nederland op zijn minst genomen enige voorrang had boven betalingen, die in Costa Rica gedaan moesten worden. Een andere reden waarom het faillissement in Nederland werd uitgesteld, was de aanbetaling door FIT van een bedrag van enkele tonnen eind 2008, waarmee lopende kosten in Nederland (voornamelijk salariskosten) werden betaald.

7. Fiscale positie

In het eerste verslag is reeds gemeld dat met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst is gesloten ter zake de omzetbelasting.

Ten aanzien van de vennootschapsbelasting geldt het volgende. Gedurende de periode vanaf 1996 is een aantal keren geen aangifte vennootschapsbelasting gedaan. Dit heeft geleid tot ambtshalve aanslagen waarbij de later ingediende aangiftebiljetten als bezwaarschriften zijn aangemerkt. Op deze bezwaarschriften moet nog uitspraak gedaan worden door de Belastingdienst net als op het bezwaarschrift tegen aangebrachte correcties op de ingediende aangiften. De Belastingdienst heeft in een rapport uitgebracht op 7 april 2010 haar voorlopige visie gegeven op de stand van zaken met betrekking tot de vennootschapsbelasting. Zakelijk weergegeven luidt de samenvatting van de conclusies als volgt. De bewijslast voor reeds opgelegde aanslagen is naar EDN als belastingplichtige geschoven. Het belangrijkste argument hierbij is het ontbreken van zogenaamde art. 8b Vpb documentatie; EDN heeft met andere woorden geen documentatie waaruit blijkt dat gehanteerde prijzen tussen EDN en de met haar gelieerde partijen, de onderlinge transacties, zakelijk zijn en voldoet hiermee niet aan een wettelijke verplichting. Bovendien ontbreekt een functionele analyse waaruit zou moeten blijken welke functies diverse concernonderdelen vervullen en welke risico's zij daarbij lopen. Het andere argument waarom de bewijslast tussen EDN en de Belastingdienst is omgekeerd, betreft het niet voldoen aan de aangifteplicht voor de vennootschapsbelasting voor enkele jaren en het niet (kunnen) overleggen van jaarstukken in Costa Rica over een aantal jaren. De beschikbare aanknopingspunten voor cijfers in Costa Rica zijn naar mening van de Belastingdienst te fragmentarisch en onvolledig en ontberen bovendien aansluiting op de Nederlandse stukken, zodat hier nauwelijks conclusies uit kunnen worden getrokken.

Gezien het vorenstaande heeft de Belastingdienst aangegeven voornemens te zijn een forse aanslag vennootschapsbelasting op te leggen daar waar het bestuur van EDN zich op het standpunt heeft gesteld en de beleggers heeft voorgehouden dat een vennootschapsbelastingteruggave tegemoet kon worden gezien in orde van grootte van € 1 miljoen.

Zoals aangegeven in het eerste verslag zal een eventuele teruggaaf, die thans ver(der) weg lijkt, door de Belastingdienst bovendien kunnen worden verrekend met nog niet voldane loonheffingen.

De curator is thans met de Belastingdienst in overleg over de standpunten die de

Belastingdienst in deze inneemt.

8. Crediteurencommissie

De rechter-commissaris en de curator achtten het instellen van een commissie voor schuldeisers gezien de aard en het belang van de boedel aangewezen. De curator heeft belangstellenden opgeroepen zich te melden en heeft vervolgens de kandidaten met elkaar in contact gebracht en hen aangegeven dat het de voorkeur verdient dat kandidaten in gezamenlijkheid tot een voordracht komen. De heer K.H. Gerritsen heeft het voortouw genomen voor een bijeenkomst op 27 april 2010 van de kandidaat-leden voor de voorlopige commissie van schuldeisers. Hierin werd besproken dat de leden van de crediteurencommissie een gevarieerde achtergrond hebben, dat zij goed onderling en met de curator kunnen samenwerken, niet nauw hebben samengewerkt met de voormalig leidinggevende van EDN en verwante vennootschappen, in staat zijn het collectieve belang boven het eigen individuele belang te stellen en tenslotte voldoende tijd beschikbaar hebben. Bij voornoemde bijeenkomst is men tot de volgende unanieme voordracht gekomen: de heer K.H. Gerritsen als financieel-economisch deskundige, mevrouw C.H.L. Kwakkelstein als voormalig lid van de beleggerscommissie en bekend met problematiek van beleggingen, en tot slot de heer M.J.Th.M. Smit, bosbouwkundige.

Eén andere crediteur heeft zich bij brief van 9 april 2010 aan de rechter-commissaris kandidaat gesteld als lid van de voorlopige commissie van schuldeisers, waardoor een mondelinge behandeling bij de rechtbank noodzakelijk werd. Deze mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 25 mei 2010, waarbij de kandidaat-leden van de crediteurencommissie zijn gehoord. Voorts heeft de rechtbank kennisgenomen van het schriftelijk advies van de rechter-commissaris om de heren Gerritsen en Smit en mevrouw Kwakkelstein te benoemen, bij welk advies de curator zich heeft aangesloten. Vervolgens heeft de betreffende crediteur zich teruggetrokken als kandidaat van de voorlopige crediteurencommissie. Bij beschikking van de rechtbank van 27 mei 2010 zijn vervolgens de heer Gerritsen, mevrouw Kwakkelstein en de heer Smit benoemd tot de leden van de voorlopige commissie van schuldeisers in het faillissement van EDN. Vrijwel direct daarna heeft de heer Smit zich teruggetrokken als lid van de crediteurencommissie, waarna in zijn plaats op 4 juni 2010 uit de overige kandidaten mevrouw dr. ir. M.G. Wijkamp, eveneens een deskundige op bosbouwgebied, is benoemd.

De voorlopige crediteurencommissie is hiermee in functie. Op 10 juni 2010 heeft een eerste bespreking plaatsgevonden tussen de leden van de voorlopige crediteurencommissie en de curator, waarbij uitgebreid gesproken is over de huidige stand van zaken en de bevindingen van de curator. Tevens werden werkafspraken gemaakt. De voorlopige crediteurencommissie maakt voor haar communicatie met beleggers gebruik van de website www.beleggersecodirect.nl. De curator verzorgt algemene informatie en verslaglegging via de website www.ecodirect.nl die ten tijde van het uitbrengen van dit verslag weer operationeel is.

9. Bevindingen Costa Rica

In de periode 22 april 2010 tot en met 30 april 2010 is de curator naar Costa Rica gereisd om zich samen met de heer Tromp een indruk te vormen van de toestand van de Costa Ricaanse dochtervennootschappen van CV en EDN en de door de Costa Ricaanse dochtervennootschappen gedreven ondernemingen. Van belang is dat CV de moedervenootschap is van WTI (de zagerij), terwijl de plantages worden gedreven door een aantal Costa Ricaanse vennootschappen die intern worden aangeduid als GEDA (Grupo Eco Directa), welke vennootschappen (klein)dochters zijn van EDN. Het reisverslag is als **bijlage C** aan dit verslag gehecht. De curator beschouwt de inhoud als herhaald en ingelast met de aantekening, dat dit verslag de stand van wetenschap per 30 april 2010 weergeeft. Het negatieve beeld dat uit het verslag naar voren komt wordt nog versterkt door nadien beschikbaar gekomen informatie en nieuwe inzichten.

Zo heeft de Costa Ricaanse Belastingdienst eind juni 2010 een onderzoek m.b.t. vennootschapsbelastingplichtigheid van de Costa Ricaanse vennootschappen over het jaar 2008 afgerond. Aan de hand van de uitkomst hiervan stelt zij zich onder meer op het voorlopige standpunt dat in Costa Rica ten onrechte geen dan wel onvoldoende vennootschapsbelasting is aangegeven. Op verzoek van de Costa Ricaanse belastingautoriteiten tracht de curator in samenwerking met een lokale fiscale deskundige zoveel mogelijk de door de fiscus gevraagde informatie te verschaffen en – indien mogelijk – tegen de aangekondigde aanslagen verweer te voeren.

10. Personeel

EDN

Op de datum van het uitspreken van het faillissement was er slechts één werknemer bij EDN in dienst als administratief en financieel controller. Op 9 april 2010 is haar het ontslag aangezegd. Op het moment van het uitspreken van het faillissement waren er nog twee andere ex-werknemers die nog salaris in het kader van de eindafrekening van gefailleerde tegoed hadden. In de jaren voorafgaand aan het faillissement waren er op het hoogtepunt van de onderneming enkele tientallen werknemers in dienst. Zij zijn alle afgevoerd doordat hun contracten voor bepaalde tijd niet werden verlengd.

Cosas Verdes

Op de datum van het uitspreken van het faillissement waren er vijf werknemers bij CV in dienst, waaronder de bestuurder. Op 9 april 2010 is hen het ontslag aangezegd. In het jaar vóór het faillissement, waren hun belangrijkste taken het financieel besturen van de groep, het aansturen van de productie in Costa Rica en het beantwoorden van de vele vragen van schuldeisers over omzettingen van contracten en klachten over het uitblijven van de betalingen van de rendementen. Tijdens het faillissement zijn er twee werknemers (de directeur en de groepscontroller) de curator nog behulpzaam geweest bij het nazoeken van gegevens en beantwoorden van vragen.

Tot april 2006 was mevrouw Ipema-Oostijen in dienst van CV voor € 3.689,01 netto per maand. Het is de curator niet gebleken dat zij daarvoor feitelijk werkzaamheden ten behoeve van de vennootschap(pen) heeft verricht. Tot aan dat moment was ook Ipema in dienst van CV voor € 8.000 bruto per maand. Welke werkzaamheden hiervoor werden verricht, is de curator niet duidelijk. Vanaf april 2006 ontving Ipema op basis van een afspraak met o.a. de toenmalige bestuurder, € 25.000 per maand bruto van CV (zie bijlagen A en B). Uit onderzoek van de curator volgt dat deze betalingen vanaf december 2008 niet meer plaatsvonden. De curator beraadt zich nog welke actie hij hierop zal ondernemen.

11. Omzet

Balanstotalen CV (geconsolideerd)

2006: € 61.861.398

2007: € 35.398.446

2008: € 42.213.263

De geconsolideerde balans laat zien dat over het boekjaar 2007, de groep een verlies heeft geleden van € 20 miljoen. Over 2008 zou een geconsolideerd positief resultaat van ruim € 1 miljoen zijn gerealiseerd, wat kennelijk is toe te dichten aan een positief resultaat ad € 5 miljoen in EDN.

In de geconsolideerde balans van 2008 is meegenomen het vermogen van de Costa Ricaanse vennootschappen, waarbij de plantagegronden zijn gewaardeerd op € 17,7 miljoen en de houtopstanden op ruim € 21 miljoen. Ten opzichte van 2007, is dit laatste een toename van € 7,5 miljoen. Dit kan men echter niet terugzien in de waarde van de deelnemingen, als opgenomen op de balans 2008 van EDN.

Balanstotalen EDN

2006: € 29.802.060

2007: € 33.258.961

2008: € 24.520.662

Op de balans wordt het overgrote merendeel van de activa gevormd uit de posten "deelnemingen" (de aandelen in de Costa Ricaanse vennootschappen) en "vorderingen op groepsmaatschappijen" (Cosas Verdes B.V. en de Costa Ricaanse vennootschappen). De ingeleende gelden belopen € 54 miljoen, maar de deelnemingen in tezamen met de vorderingen op de Costa Ricaanse vennootschappen belopen € 24 miljoen, zodat er kennelijk sprake is van een grote desinvestering. De gecorrigeerde waarde van de deelneming zoals vermeld in de toelichting van jaarrekening 2008 wordt overigens kennelijk voor € 3 miljoen niet doorgevoerd in de balans. De toelichting vermeldt overigens ook een vordering op de Costa Ricaanse vennootschappen ad € 18,7 miljoen, terwijl op de balans € 10,7 miljoen staat. Dit verschil wordt niet verklaard. De passiva wordt met name gevormd door de ingeleende gelden, schulden aan groepsmaatschappijen en voorzieningen voor rente. Opvallend is dat op de balans voor

circa € 6 miljoen aan verplichtingen jegens beleggers is opgenomen (nog los van renteverplichtingen), terwijl er € 54 miljoen aan ingeleende gelden zijn. Dit staat nog los van de € 15 miljoen die CVF aan EDN heeft geleend, terwijl op de balans van 2008 een schuld aan de groep (waarmee in de praktijk alleen CVF kan zijn bedoeld) wordt vermeld van € 6,6 miljoen. In 2007 stond op de balans overigens nog € 16,8 miljoen, wat meer lijkt aan te sluiten bij de realiteit.

Verder zou over 2008 een positief resultaat ad € 5 miljoen zijn behaald. Hoe dit is behaald, maakt de toelichting bij de jaarrekening niet duidelijk.

Voorlopige conclusie administraties CV, EDN en CVF

Zoals te lezen valt, is de curator kritisch ten aanzien van de boekhouding zoals die er ligt. De cijfers lijken niet aan te sluiten bij de werkelijkheid, laat staan bij elkaar. De curator zal dit nog aan de bestuurder(s) voorleggen voor nadere uitleg, maar indien de onduidelijkheden niet kunnen worden weggenomen, zal de curator genoodzaakt zijn de boekhouding te verwerpen.

Deponering jaarrekeningen CV, EDN en CVF

Het boekjaar van alle vennootschappen is gebroken en loopt van 1 oktober t/m 30 september. In verband met de wettelijke eis dat een B.V. haar jaarrekening dient te publiceren binnen 13 maanden na afloop van het boekjaar, betekent dit dus dat de jaarrekening over bijvoorbeeld 01-10-06 t/m 30-09-07 ("jaarrekening 2007") uiterlijk dient te zijn gepubliceerd op 31-10-08.

De jaarrekening 2007 van EDN is echter pas gepubliceerd op 10 november 2008 en derhalve 10 dagen te laat. Zo zijn de jaarrekeningen over 2004 t/m 2006 ook alle te laat gepubliceerd (bijna 7 maanden, 10 dagen resp. 19 dagen). Dit is overigens nog daargelaten, dat de jaarrekening 2008, alhoewel tijdig gedeponereerd, slechts een voorlopige jaarrekening is. CV en CVF laten exact hetzelfde beeld zien.

Aangezien deze te late deponeringen plaats hebben gevonden binnen drie jaren vóór het faillissement en het geen verschoonbare termijnoverschrijdingen van enkele dagen betreft, geldt het wettelijk vermoeden, dat sprake is van onbehoorlijk bestuur.

12. Bestuurdersaansprakelijkheid

De curator heeft inmiddels de heer Ipema civielrechtelijk aansprakelijk gesteld, zowel als (gewezen) bestuurder, maar ook terzake het niet-terugbetalen van een geldlening en het niet-terugbetalen van kennelijk verduisterde gelden. Op deze en andere gronden heeft de curator na overleg met de rechter-commissaris strafrechtelijke aangifte tegen de heer Ipema gedaan. Het onderzoek dat uitsluitel moet geven op de vraag of ook andere (gewezen) bestuurders aansprakelijk moeten worden gesteld is nog niet afgerond.

13. Verzekeringen

Op de datum van het faillissement bleek dat CV enkel de gebruikelijke verzekeringen had lopen, die inmiddels alle door de curator zijn opgezegd. Restituties van

verzekeringsspenningen zijn niet te verwachten.

14. Huur

CV huurde op basis van een huurovereenkomst d.d. 1 augustus 2008 voor 7,5 jaren kantoorruimte op de vijfde verdieping van het bedrijfsverzamelgebouw "Messina" aan de Oude Oeverstraat 120 te Arnhem. Verhuurder was Jachtstaete B.V. voor € 5.963,00 per maand inclusief servicekosten. De huur is met toestemming van de rechter-commissaris opgezegd met inachtneming van een termijn van drie maanden, derhalve eindigende op 12 juli 2010.

Voorheen huurde CV kantoorruimte aan het Willemsplein 24 te Arnhem en weer daarvoor huurde CV kantoorruimte in het WTC-gebouw te Arnhem. In de afgelopen zes jaren kenden CV en EDN drie verschillende kantooradressen, met alle (verhuis)kosten van dien.

15. Activa

Banksaldi

Op de datum van de surseance beschikten zowel EDN als CV over bankrekeningnummers bij ABN AMRO met positieve saldi van € 25.042,96 respectievelijk € 8.981,12.

Inventaris

CV beschikte op datum faillissement over een aantal inventariszaken, gebruikelijk voor een kantoor, zoals computers, bureaus, kasten etc. Inmiddels zijn deze inventariszaken, die momenteel helaas niet courant zijn, met toestemming van de rechter-commissaris verkocht aan een opkoper voor € 3.150 excl. BTW. De veertien ladekasten met de beleggersdossiers worden tezamen met de overige administratie opgeslagen bij een verhuisbedrijf te Nijmegen en blijven zodoende toegankelijk voor de curator.

EDN – dochtervennootschappen

EDN is enig (in)direct aandeelhouder in zes Costa Ricaanse vennootschappen, te weten Ecodirecta Nursery S.A., Ecodirecta Forestal Services S.A., Casa Corazón Verde Ecologico S.A. ("CCVE"), EcoTrans S.A., EcoDirecta S.A. en Cano Negre. De twee eerstgenoemde vennootschappen hielden zich bezig met de aanplant op de 22 plantages, die het eigendom zijn CCVE, EcoTrans en Eco Directa en verspreid over Costa Rica staan. In dit verband gaat het om bijna 6.000 ha. plantagegronden, die voor bijna de helft zijn beplant. De teak- en acaciabomen zijn aangeplant in de periode van 1991 – 2007. Er zijn in totaal 78 werknemers in dienst bij deze vennootschappen, waarvan 15 administratief en 63 operationele medewerkers. De maandelijkse salariskosten zijn circa USD 44.000 per maand.

CV – dochtervennootschap WTI

CV is enig aandeelhouder in WTI. WTI is eigenaar van een perceel grond in Costa Rica, met daarop een zagerij met overkapping, kantine, zaagmachines, houtopslag, een tractor

en overig toebehoren. Wat de toestand betreft waarin de zagerij werd aangetroffen verwijst de curator naar zijn als bijlage dezes gevoegde reisverslag. De zagerij is inmiddels verkocht. Volgens verwachting was de opbrengst ontoereikend om alle crediteuren van WTI zelf te kunnen voldoen, zodat CV als houdster van de aandelen van die vennootschap niet op enige dividenduitdeling zal kunnen rekenen.

CV – dochtervennootschappen

CV is enig aandeelhouder van CVF, maar aangezien deze vennootschap in staat van faillissement verkeert, is daaruit geen bate te verwachten. CV is voorts enig aandeelhouder van World Tree International B.V. en Maravilla R&D B.V. maar uit onderzoek is het de curator gebleken dat ook deze vennootschappen geen waarde vertegenwoordigen door het ontbreken van enig vermogen. De curator zal in latere instantie waarschijnlijk de faillissementen van de twee laatstgenoemde vennootschappen aanvragen om deze activa te liquideren of anders de Kamer van Koophandel vragen deze vennootschappen te ontbinden.

EDN – domeinnamen

EDN is houder van een aantal domeinnamen, waaronder CO2.nl, die enige waarde vertegenwoordigen. De curator tracht deze te gelde te maken tegen een zo hoog mogelijke opbrengst.

16. Banken

Zoals vermeld, onderhielden de vennootschappen op het moment van het faillissement bancaire relaties met een drietal banken onder 11 rekeningnummers. Slechts één rekeningnummer (ING Bank N.V.) vertoonde een negatief saldo (-/- € 28.859,45). De overige nummers vertoonden nulstanden of (bescheiden) positieve saldi. Bij alle banken is een overzicht opgevraagd van alle tekeningsbevoegden in de afgelopen jaren en waar zulks ontbrak, zijn mutatieoverzichten opgevraagd. Van Deutsche Bank B.V. (voorheen ABN AMRO Bank N.V.) is het overzicht nog niet ontvangen.

Er was weinig bancaire financiering en er zijn geen bancaire zekerheden zoals pand- of hypotheekrechten gevestigd.

17. Crediteuren

Boedelvorderingen CV	:	UWV en verhuurder worden nog verwacht
Boedelvorderingen EDN	:	UWV wordt nog verwacht
Boedelvorderingen CVF	:	geen boedelvorderingen worden verwacht

Preferente vorderingen CV	:	€ 632.265,00
Preferente vorderingen EDN	:	€ 3.735.713,80
Preferente vorderingen CVF	:	€ 0,00

Handelscrediteuren CV	:	€ 244.367,87 (5 crediteuren)
Handelscrediteuren EDN	:	€ 130.550,84 (5 crediteuren)

Handelscrediteuren CVF	:	€	0,00
Beleggers CV	:	€ 15.905.000,00	(710 crediteuren)
Beleggers EDN	:	€ 54.187.174,94	(3.410 crediteuren)
Beleggers CVF	:	€ 15.905.000,00	(710 crediteuren)

De rechtbank te Arnhem heeft bepaald dat op 8 oktober 2010 te 10.00 uur inzake EDN en om 11.00 uur inzake CV de verificatievergaderingen zullen worden gehouden.

Om praktische redenen hecht de curator aan dit verslag alleen de lijst van handelscrediteuren (**bijlage D**). Een lijst van beleggers is in te zien via de website www.ecodirect.nl. Deze lijst is geanonimiseerd, zo dat alleen aan de hand van een persoonlijk klantnummer kan worden achterhaald of en, zo ja, voor welk bedrag een crediteur op de lijst staat vermeld.

18. Lopende procedures

Op de datum van het faillissement was er alleen een procedure van belegger Krijkamp tegen EDN aanhangig, met als doel terugbetaling van de ingeleende gelden. Omdat de procedure mogelijk een aantal essentiële punten uit het faillissement raakt, zoals de vraag of er sprake is van een bedrog door opzettelijk onjuiste mededelingen zijdens EDN, is er voorshands voor gekozen om – in overleg met de raadsman van Krijkamp – de kwestie te plaatsen op de rol van oktober 2010 bij de rechtbank te Arnhem. De curator zal in de komende maanden nog bezien of het zinvol is om de procedure voort te zetten. In het jaar vóór het faillissement hadden er overigens twee andere beleggers executoriale titels behaald tegen EDN tot terugbetaling van geleende gelden. Op basis van één van deze vonnissen is de faillietverklaring van EDN verzocht, in antwoord waarop EDN destijds het surseanceverzoek heeft ingediend.

19. Financiële verslagen (separaat per faillissement)

Zie tussentijdse financiële verslagen (**bijlagen E en F**).

20. Saldi boedelrekeningen

De saldi van de boedelrekeningen luiden als volgt:

EDN € 37.119,44

CV € 2.77,71

CVF vertoont een stand van nihil.

21. Onderzoek volstorting aandelen

Momenteel vindt nog onderzoek naar volstorting van de aandelen plaats. Gezien de oprichtingsdata van de failliete vennootschappen zou dit in verband met de verjaringstermijn mogelijk alleen (nog) relevant kunnen zijn bij CVF.

22. Bestede uren

Als **bijlage G** is aangehecht een overzicht van de bestede uren van de curator en zijn kantoorgenoten tot en met 30 juni 2010 aan onderhavige faillissementen (geconsolideerd).

23. Prognose

De prognose voor de crediteuren in alle betrokken faillissementen is ongunstig. Cosas Verdes Finance B.V. is een lege vennootschap. De activa van Cosas Verdes B.V. zijn verwaarloosbaar laag. Met de verkoop van de plantages in Costa Rica zal getracht moeten worden om ten minste een gedeelte van het via de Costa Ricaanse vennootschappen geïnvesteerde kapitaal terug naar Nederland te krijgen. Het is veel te vroeg om zelfs maar voorzichtig in te schatten, hoe groot het percentage zal zijn, dat aldus kan worden terugbetaald. Op dit moment staat uitsluitend al vast dat zelfs bij optimale resultaten slechts een bescheiden percentage beschikbaar kan komen.

Bijlagen:

- A. besluiten- en actielijst d.d. 11 april 2006
- B. aanvullende besluiten- en actielijst d.d. 11 april 2006
- C. reisverslag
- D. handelscrediteurenlijsten
- E. tussentijds financieel verslag EDN
- F. tussentijds financieel verslag CV
- G. urenoverzicht (1 april t/m 30 juni 2010)